

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ad Leonem X. Pontificem Maximvm

[Straßburg], 1519

VD16 L 3409

Conclusio VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34717

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN
nus cōtra Donatistas tam frequētibus operibus nihil aliud agit
quam quod a solo deo remittuntur peccata.

Secunda pars similiter satis patet. Quia qui contemneret casus reseruos, certe non remitteretur ei ulla culpa. Qui uos spernit, inquit, me spernit, immo nullus uenit remissa culpa a deo, nisi simul secum portet reuerentiam clauium.

Hanc conclusionē, quia omnes ueram concedunt, non est necesse, ut mea assertione firmetur. Hic tamē signabo, quæ me mouent, & iterum confitebor ignorantiam meam. si quis dignetur me erudire, & hanc rem planius elucidare. Primo circa primā partē, uideēt esse ista oratio uel sentētia impropria, & euāgelico textui incōgrua, quando dicitur summum pontificem soluere (id est, declarare solutam) culpam, seu approbare. Textus enim non dicit, Quodcūq; ego soluerō in cœlis, tu solues super terrā sed contra, Quodcūq; tu solueris super terram, ego soluam, seu solutum erit in cœlis. ubi magis intelligitur deus approbare solutionem sacerdotis, quam contra.

Secundo circa secundam partem, certum est, quod quos casus soluit Papa, eosdem soluit & deus, nec potest quis deo reconciliari, nisi reconcilietur prius ecclesiæ, saltem uoto. Nec offensa dei tollitur, manente offensa ecclesiæ. Sed quæritur. Vtrum reconciliatus ecclesiæ, mox sit etiam reconciliatus deo? Textus certe habet, quod omnia soluta in ecclesia, sint & in cœlo soluta. Sed non uidetur hinc sequi, quod ideo omnia sint simpliciter soluta in cœlo, sed ea duntaxat, quæcūq; in ecclesia sunt soluta. Nec sunt parui pōderis hæ duæ quæstiones meo iudicio, de quibus forte in conclusione sequenti meum iudicium latius aperiā.

CONCLUSIO.

VII.

Nulli prorsus remittit deus culpam, quin simul eum subiciat, in omnibus humiliatum sacerdoti suo uicario.

Hanc assero, nec eget disputatione aut probatiōe, tanto oīm consensu approbata. sed in eius intelligētia adhuclaboro. Et ut meum sensum stultus primo dicam, quia ista cum sua precedente conclusione id asserunt, Quod deus non remittat culpam, nisi sit prior remissio sacerdotis (saltem in uoto) sicut clare textus sonat, Quodcūq; ligaueris &c. Et illud Matt. vi. Vade prius recō

ciliari fratri tuo, & tunc ueniens offeres munus tuum. Et illud, Reddite cæsari quæ sunt cæsaris, & quæ sunt dei deo. Et oratio dominica, Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimitimus debitoribus nostris. In quibus omnibus omnino prior remissio in terra significatur, quam ea quæ est in cœlis merito quaritur, quomodo ante gratiam infusam (id est, ante remissionem dei) hæc fieri possint. Cum sine gratia de primo remittente culpam nec uotum remissionis querendæ habere possit homo. Hic ita dico & sapio. Quando deus incipit hominē iustificare, prius eum damnat, & quem uult ædificare, destruit. Quem uult sanare percutit, quem uiuificare, occidit. Sicut. i. Reg. ij. & Deutero. xxxij. dicit. Ego occidam & uiuificabo &c. Hoc autem facit, quando hominem conterit, & in sui suorumque peccatorum cognitionem humiliat, ac tremefacit, ut dicat miser peccator, non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum, Non est sanitas in carne mea a facie iræ tuæ. Sic enim montes fluunt a facie domini. Sic mittit sagittas suas, & conturbat eos. ab increpatione tua domine, & ab inspiratione spiritus iræ tuæ, Sic conuertuntur peccatores in infernum, & implentur facies eorum ignominia. Quam conturbatione, & quassationem sapius expertus Dauid multis eam in diuersis psalmis confitetur gemitibus. In ista autem conturbatione incipit salus, Quia initium sapientiæ timor domini. Hic dominus (ut ait Naum i. Mundans) neminem facit innocentem, & in tempestate & turbine uia eius, & nebulae puluis pedum eius, hic allucent fulgura eius, uidet & mouetur terra. hic sagittæ eius transeunt, & insiguntur, & uox tonitruui eius uoluitur id est, rotatur, uident aquæ & timent. Hic denique operatur opus alienum deus, ut operetur opus suum, hæc est uera contritio cordis, & humiliatio spiritus gratissimum deo sacrificium, Hic est mactata uictima in membra conscissa, & pelle detracta, in holocaustum incensa. Et hic infunditur (ut uocatur) gratia, sicut ait Esa. xli. Persequetur eos, transibit in pace. Et lxvi. Super quem quiescet spiritus meus, nisi super quietum & humilem trementem sermones meos. Et Ezechias Isa. xxxviij. Domine si sic uiuitur, & talibus uita spiritus mei, corripies me, & uiuificabis me. Verum tunc a deo ignorat homo sui iustificationem, ut sese proximum putet damnationi. Nec infusionem gratiæ, sed effusionem

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

iræ dei super se, hanc putet esse. Beatus tamen si suffert hanc tentationem, quoniam cum se consumptum putauerit, orietur sicut Lucifer. Stante autem hac misera suæ conscientiaë confusione, non habet pacem, neq; consolationem, nisi ad potestatem ecclesie confugiat, suisq; peccatis, & miserijs per confessionem de rectis, postulet solatium, & remedium, neq; enim suo consilio uel auxilio sese poterit pacare, immo absorberetur tandem tristitia in desperationem. Hic sacerdos talem uidens humilitatem, & compunctionem, de fiducia potestatis sibi ad faciendam misericordiam tradita, plenissime præsumat, & soluat, solutumq; pronuntiet, ac sic pacem ei conscientiaë donet. Absoluendus uero omni studio caueat, ne dubitet, sibi remissa esse apud deum peccata sua, sitq; quietus in corde. Nam & si præ suæ conscientiaë confusione, sit incertus (sicut regulariter oportet fieri, si compunctio uera est) tamen stare tenetur, alterius iudicio, non propter ipsum prælatum, aut potestatem eius ullo modo, sed propter uerbum Christi, qui mentiri non potest dicendo, Quodcumq; solueris super terram. Fides enim huius uerbi, faciet pacem conscientiaë, dum iuxta illud sacerdos soluerit. Qui uero pacem alia uia quaerit, ut puta experientia intus, hic certe deum uidetur tentare & pacem in re, non in fide uelle habere. Tantum enim habebis pacis, quantum credideris uerbo promittentis, quodcumq; solueris &c. Pax enim nostra Christus est, sed in fide. Quod si quis huic uerbo non credit, etiam si millies millies absoluator a Papa ipso, & toti mundo confiteatur, nunquam erit quietus.

Hæc igitur est illa dulcissima potestas, de qua summas gratias ex imo cordis agere debemus deo, qui talem dedit potestatem hominibus quæ est unica cõsolatio peccatorum, & infelicium conscientiarum, si modo Christum uera promississe credant.

Ex istis nunc patet quod supra querebatur, scilicet quod licet remissio culpaë fiat per infusionem gratiaë ante remissionem sacerdotis, Talis tamen est infusio gratiaë, & ita sub forma iræ abscondita (siquidem uestigia eius non cognoscuntur psalm. lxxvi. Et semita in pedibus eius non apparet Isa. xli.) ut homo incertior sit de gratia cum fuerit ipsa præsens, quam cum est absens, ideo ordine generali non est nobis certa remissio culpaë, nisi per iudicium sacerdotis, nec per ipsum quidem, nisi credas Christo pro

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

mittenti. Quodcumq; solueris &c. Donec autem nobis incerta est, nec remissio quidem est, dum nondum nobis remissio est, immo periret homo peius nisi fieret certa, quia nõ crederet sibi remissionem factã. Sic Christus de Maria Magdalena ad Simonem leprosum dixit. Remittuntur ei peccata, quo utiq; significauit gratiam ei iam infusam, Sed hanc infusionẽ ipsa non cognouit, nondum erat pax offibus suis a facie peccatorum suorum, donec ad eam conuersus diceret. remittuntur tibi peccata tua. Fides tua te saluam fecit (scilicet qua credidit remittenti.) Ideo sequitur, uade in pace. Et adulterã illi, iam remissa erant peccata, antequam Christus se erigeret. At non illa hoc cognouit cũ tot starent circum eam accusatores, donec audiret uocem sponsi di. Nemo te condemnauit mulier: nec ego te condemnabo. Et Dauid certe cum peccasset, & a propheta Natan fuisset reprehensus ex mandato dei, mortuus fuisset subito, quando operante in eo gratia iustificationis exclamauit, peccaui (hæc est em̄ uox iustorum seipso primo accusantiũ) nisi statim uelut absoluens Natan dixisset, Dominus quoq; transtulit peccatũ tuum, non morieris. Quare enim addidit, non morieris, nisi quia uidebat eum terrore peccati sui conquassari & deficere: Ezechias quoq; audito qđ moreretur, fuisset mortuus, nisi rursus ab Esaia cõsolationem accepisset, & signum intrandi templum, cui credens, simul & pacem, peccatorũq; remissionem obtinuit, sicut ait, Proiecisti post tergũ tuum omnia peccata mea. Et omnino in uete. testamento Quomodo fiducia eorum de misericordia de ac remissione peccatorũ potuisset consistere, nisi deus nunc apparationibus, nũc inspirationibus, nũc oblationũ incensionibus, nũc nebulę ostensionibus, & alijs signis, ostendisset sese gratum habere, quicquid operarentur: quod nunc uult fieri uerbo & iudicio sacerdotum

Igitur Remissio dei, gratiam operatur, sed remissio sacerdotis pacem, quæ & ipsa est gratia & donum dei, quia fides remissionis & gratiæ p̄sentis. Et hanc meo sensu dicerem esse eã, quã nostri doctores dicunt, per sacramenta ecclesiæ efficaciter conferri. Non aut ipsam primã iustificantẽ, quã ante sacramentũ oportet adesse in adultis, Sed ut Rho. i. dicit. Fides in fidẽ, oportet em̄ accedentem credere. At baptisatũ oportet etiã credere se recte credidisse & accessisse, aut pacem nunq; habebit, quæ non nisi ex fide

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

habetur. Non ergo prius soluit Petrus q̄ Christus, sed declarat & ostendit solutionem. Cui qui crediderit cum fiducia, uere obtinuit pacem & remissionem apud deum (id est, certus sit se esse absolutum) nō rei, sed fidei certitudine, propter infallibilem misericorditer promittentis sermonem, *Quodcumq; solueris &c.* Sic Rho. v. iustificati gratis per gratiam ipsius, pacem habemus ad deum per fidem, non utiq; per rem &c.

Quæ si recte & uere sapio, Non est falsum neq; impropriū (ut illi uolūt) dicere, quod Papa remittat culpam, imo remissio culpæ est incomparabiliter melior q̄ remissio quarumcunq; pœnarum. Licet hanc ita solam prædicent, ut remissionem culpæ fecerint nullam esse in ecclesia, Cum cōtra potius sit. Vbi em̄ homo per remissionē culpæ, quā sibi ipsi dare nequit, cū nemo sibi ipsi credere debeat, nisi qui malit ex una turbatione duas facere per fidem absolutionis acceptā pacatus fuerit, omnis pœna ei nulla pœna est. Conscientiæ enim confusio facit molestā pœnam. Iucunditas uero cōscientiæ optabilem facit pœnam. Et hanc intelligentiam in populo, de potestate clauium uidemus abundare, qui simplici fide quærunt & accipiunt absolutionem. Doctiores uero quidam, suis nituntur sese contritionibus & operibus, atq; confessionibus facere quietos, & nihil aliud agunt, q̄ qd de inquietudine in inquietudinem eunt, quia in se & sua confidunt, cum si sentirent conscientiæ malum, deberent Christo credere dicenti, *Quodcumq; solueris &c.* Ad hoc autē conscientiæ malū, Theologi recentiores nimis foeliciter cooperantur, dum sacramentum pœnitentiæ sic tractant, & docent, ut populus discat per suas contritiones, & satisfactiones confidere se peccata sua posse delere, Quæ uanissima præsumptio nihil aliud potest efficere, q̄ ut cum hæmorrhoussa Euangelica, cōsumpta in medicos tota substātia, peius & peius habeat. Fides primo in Christum, gratuitum remissionis largitorem docenda erat, & desperatio propriæ contritionis, & satisfactionis persuadenda, ut sic fiducia, & gaudio cordis de misericordia Christi firmati, tandē hilariter odirent peccatum, & contererentur, & satisfacerent.

Nec Iuristæ eiusdē carnificinæ segnes sunt authores, qui dum nimio studio extollunt potestatem Papæ, plus fecerunt æstimari, & mirari potestatem Papæ, q̄ uerbum Christi honorari fide,

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

Cum docendi sint homines, ut non in potestatem Papæ, sed in uerbum Christi Papæ promittentis confidere discant, si modo uelint esse pacati in conscientijs suis. Non enim quia Papa dat aliquid habes, sed si credideris te accipere, habes, tantum habes, quantum credis, propter promissionem Christi.

Nisi autem potestas Clauium sic ualeret ad pacem cordis, & remissionem culpæ, tum uere (ut aiunt quidam) uilificarentur indulgentiæ. Quid enim magni confertur, si remissio pœnarum confertur, cum Christianorum sit, etiam mortem contemnere.

Item cur dixit Christus. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, nisi quod non sunt remissa ulli, nisi remittente sacerdote, credat sibi remitti: Ideo in uerb. Quorum remiseritis peccata, confertur potestas, sed in uerbo remittuntur eis, prouocatur peccator ad fidem remissionis. Sicut & in uerbo. Quodecumq; solueris, potestas datur. In uerbo, soluta erunt, fides nostra excitatur poterat enim dicere. Quorum remiseritis pœnas uel uindictas, si uoluisset id intelligere, Sed sciuit quod conscientia iam iustificata per gratiam, sua trepiditate euomeret gratiam, nisi succurreretur ei per fidem de gratiæ præsentia ministerio sacerdotis, immo peccatum maneret, nisi remissum crederet. Non enim sufficit remissio peccati & gratiæ donatio, sed oportet etiam credere esse remissam. Et hoc est testimonium, quod reddit spiritus dei spiritui nostro, quod sumus filij dei, quia esse filium dei, est tam absconditum (cum appareat sibi esse hostis dei) ut nisi credatur ita esse, non possit esse. Sic enim mirificat dominus sanctos suos, quod nemo sustineret manum iustificantis & medentis, nisi credat eum iustificari & mederi. Sicut medicus corporis incidens infirmum, non creditur id studio medendi facere ab infirmo, nisi boni amici persuadeant ei.

Sine ergo sacerdos sit causa sine qua non, siue alia remissionis peccatorum, non curo, dum uerum esse aliquo modo constet sacerdotem remittere peccata & culpam. Sicut amicis infirmi uere imputatur sanitas, dum sua suadela effecerunt, ut crederet infirmus cædenti medico.

Nec hic oportet cogitare, quid si sacerdos erraret: quia non in sacerdote, sed in uerbo Christi nititur remissio illa, ideo siue sacerdos id faciat lucri uel honoris causa, tu modo optes remissio

M. L. RESOLUTIONES DE VIRTUTE IN

nem sine fictione & credas promittenti CHRISTO, imo etiam si ex leuitate absolueret, adhuc obtineres pacem ex fide tua, sicut baptismum, seu eucharistiam dat, siue ille lucrum quærat, siue leuis, ac ludens sit, tua fides plenū accipit, tanta res est uerbum CHRISTI, & fides eius. Nā legim⁹ inter gesta martyriū quædam mimū, ioco imo illudendo baptismū, baptizari uoluisse, & inter baptizandū cōuersum, uere baptizatum a suis collusoribus gentilibus, & statim martyrio ab eisdē coronatū. Item S. Athanasius puer, pueros baptizauit, quos episcopus Alexandriae postea baptizatos iudicauit, ut in Eccle. histo. Et B. Cyprianus, pacē a quodā episcopo Therapio datam præpropere, reprehendit quidē, sed ratam esse uoluit. Igitur fide iustificamur, fide & pacificamur, non operibus, neq; pœnitentijs, aut cōfessionibus.

Circa hanc sextam & septimā conclusionem, Leonte illa nostra cum gloria triumphat, imo de me canrat encomiū ante uictoriam. Et ex sentina illa opinionum, aliam distinguit pœnā satisfactiuam, & uindicatiuam, aliam medicariuam, et curatiuā quasi necesse sit hæc uel somniantibus credere, quanq; corā populo hanc distinctionem prudentissime cælant, ne uilescant indulgētiæ, uel potius lucra, si populus intelligeret tam modicas & steriles uindicatiuas (id est, confictas) remitti pœnas. Deinde ut notum faceret omnibus, sese nescire, quid sit uel uetus uel nouum sacerdotium, introducit aliam uerborum caliginē, & distinctionem clauium, alias authoritatis, alias excellentiæ, alias ministeriales. Adeo nihil nouerunt etiā MAGISTRINOSTRIM eximij hæreticæ prauitatis inquisitores, & catholicæ fidei defensores, nisi quod ex laciniosis, & prærancidis quæstionibus quarti Sententiarū suxerunt, uolentes forte, quod quicquid Christus soluerit clauibus excellentiæ in cælo (nam in terra non soluit ipse) solutum erit insuper cælo apud deum. Rursum ut & deus sit pontifex, alius fingendus est deus superior, apud quē sit solutū, quicquid ipse soluerit clauibus authoritatis insuper cælo. Sed faceffant nugæ, unas nouimus clauēs, tantum in terras traditas. Iam quod inferūt, Ergo errat, qui dicit, sacerdotem nouæ legis tantum approbando, & declarādo soluere, hoc enim Iudaici erat sacerdotij. O acumen ingenij, & pōdus ingens eruditionis, dignissimi plane uiri, qui inquirat hæreticos, & defen-

DVLGENTIARVM AD LEONEM X. P. M.

dan catholicam fidem, sed aduersus lapides & ligna. Quanto rectius Apostolus Paulus sacerdotiū uetus asserit cōstitisse, in iudicandis leprosis, in iustificationibus, & mundicijs carnis, in cibo, & potu, & uestitu, & festis diebus &c. Quibus ut figura significata sunt iustificationes in spiritu, & mūdiciæ cordis, quas ministerio noui sacerdotij operatur in ecclesia Christus. Quamquā igitur sextam cōclusionem ipse nō posui ex animo, ut dixi ibidem, sed quia alij sic sentiunt. tamen quia nec ipsi aduersarij cum omnibus suis magistris, usq; hodie possunt ostendere, quomodo sacerdos remittit culpas, nisi hæreticā illam, sed usitatam sententiā proferant, qua dicitur, sacramenta nouæ legis iustificatam gratiam dare illis, qui nō ponunt obicem, cum sit impossibile, sacramentū conferri salubriter, nisi iam credētibus, & iustis & dignis. Oportet enim accedentem credere, deinde non sacramentū, sed fides sacramenti iustificat. Ideo quicquid blaterent opiniosi sophistæ, uerosimile est, qd sacerdos nouæ legis declarat dūtaxat, & approbat solutionē dei (id est, ostendit) & hac ostensione & iudicio suo quietat conscientiā peccatoris, qui eius iudicio tenetur credere, & pacē habere. Quomodo uetus sacerdos quietabat eos, quos corpore uel ueste mūdōs iudicabat, cum tñ ipse nullū posset mūdare, nec seipsum, Quod em̄ ille in corporibus, hoc iste in cōscientijs operatur. Et sic respondet spiritus literæ, & ueritas figuræ. Et expecto hos catholicæ fidei defensores, quō sine prauitate hæretica aliter possint exponere clauū uirtutē

CONCLUSIO VIII.

Canones pœnitentiales solum uiuentibus sunt impositi, nihilq; morituris secundum eosdem debet imponi.

Hanc disputo, & si multi sunt, qui mirentur eam esse dubiā.

PRIMO probatur per illud Ro. vii. Lex dominatur in homine, quāto tempore uiuit, &c. Quod cū Apostolus de lege diuina interpretetur, multo magis uerū est de lege humana, unde ibidem dicit, Cū mortuus fuerit uir eius, soluta est mulier a lege uiri, Multo magis ipse mortuus est solutus a lege uxoris uiuentis. Arguit enim a minori Apostolus, si uiuus soluitur per mortem alterius, multo magis ipse mortuus, per quem soluit uiuus.

Secundo, leges canonicæ sunt alligatæ circumstantijs tem